

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Meziválečná česká poezie**A****I. Výchozí text k interpretaci****Těžká hodina**

Přišel jsem na svět,
abych si postavil život
dle obrazu srdce svého.

Chlapecké srdce je písnička na začátku,
plán pro zámek, který bys lidem jak milé dal k
svátku,
ale mužovo srdce jsou ruce a mozoly,
které se krví svou do cihel probolí,
aby tu stála alespoň skutečná hospoda u silnice
pro ušlé poutníky a pro poutnice.

Dnes je má těžká hodina.
Chlapecké srdce mi zemřelo a sám v rakvi je
vynáším,
a zemřelým trpě, trpím i tím,
které mi v prsou se roditi počíná.
Dnes je má těžká hodina;
jedno srdce jsem pohřbil a druhé ještě nemám,

zesláblý úzkostí, zesláblý samotou
marně se bráním studeným stěnám
pokoje svého
uštěpačného.

Milenčin dopise, lampo, kniho kamarádova,
věci zrozené z lásky, světla a víry,
dnes při mně stůjte a třikrát mi věrnější buďte,
když zůstal jsem na světě sirý,
a modlete se,
aby mi narostlo srdce statečné a nesmlouvavé,
a věřte dnes za mě, že tomu tak bude,
a věřte dnes za mě, že postavím
dle obrazu jeho
život člověka spravedlivého.

Já mužné srdce ještě nemám,
sám v těžké své hodině;
a proto nevěřím.

1. K čemu básnický subjekt přirovnává chlapecké srdce?
2. Jak si básnický subjekt představuje srdce muže?
3. Z čeho má básnický subjekt obavy?
4. Vysvětlete název básně.
5. Koho básnický subjekt oslovuje, oč žádá?
6. Vysvětlete na příkladech z ukázky zařazení básně do proletářské poezie.
7. Určete druh rýmu ve druhé strofě.

II. Vypracujte správné odpovědi:

1. Uveďte hlavní znaky meziválečné poezie, společensko-historický kontext

2. Doplňte autory daných děl:

- a) Na vlnách TSF
- b) Jeřáby
- c) Krásná po chudobě
- d) Nový Ikaros
- e) Papoušek na motocyklu

3. Vysvětlete uvedené pojmy:

- a) poetismus
- b) civilismus
- c) Devětsil
- d) surrealismus

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Meziválečná česká poezie**B****I. Výchozí text k interpretaci****Tvář za sklem**

Kavárna "Bellevue" je říše
stavěná z hudby, tepla a plyše,
z oken má vysoké průhledné hranice,
které ji dělí od zmrzlé ulice.

Dnes jako jindy páni si za stoly sedli,
důstojní páni a vznešené dámy
ústa si probodli úsměvy, kravaty drahokamy
a v teple, hudbě a v plyši
noviny na oči posadili si,
aby přes tyto brejle z papíru viděli,
že svět je veselý, protože sami jsou veselí
v kavárně "Bellevue".

Když tu tak seděli teple a ctihodně
s rukama vyžehlenýma,
tu stalo se, stalo,-ne zcela náhodně,-
že na okna sklemného tenounkou hranici

přítisk tvář člověk, který stál v ulici,
výrostek zpola a zpola muž
a pohledem ostrým a chladným jak nůž
prořízl okno a vbod se v tu nádheru,
v číše a valčík, v zrcadla pro milenky,
v břicha a teplo, fraky a peněženky,
a zůstal v nich trčeti čepelí,
i když ty oči dvě zmizely.

Tentokrát se stoly staly
náhrobky mramorovými,
pohřební šťastlivci se usmívali
mrtvolně mezi nimi,
sklepníci v šatech smutečních
z šedého kouře věnce nosili,
před okny žila ulice, bída a sněh,
za okny civěly mohly
v kavárně "Bellevue".

1. Jak básnický subjekt popisuje prostory kavárny?
2. Jak vnímá návštěvníky kavárny?
3. Jaké dva světy jsou v ukázce popsány, co tvoří jejich hranici?
4. Najděte v textu ukázk:
 - a) přirovnání
 - b) metaforu
 - c) personifikace
5. Určete v první sloce druh rýmu.
6. Vysvětlete na příkladech z ukázky zařazení básně do proletářské poezie.

II. Vypracujte správné odpovědi:

1. Uveďte hlavní znaky meziválečné poezie, společensko-historický kontext
2. Doplňte autory daných děl:
 - a) S lodí, jež dováží čaj a kávu
 - b) Zpíváno z dálky
 - c) Pracující den
 - d) Město v slzách
 - e) Praha s prsty deště
3. Vysvětlete uvedené pojmy:
 - a) vitalismus
 - b) poetismus
 - c) katolická moderna
 - d) proletářská poezie

